

**Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Порівняльно-аналітичне право»**

№ 4, 2018

**Ужгородський національний університет
Ужгород 2018**

Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- Головний редактор:** Бисага Юрій Михайлович – доктор юридичних наук, професор
- Заст. гол. редактора:** Бєлов Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, професор
- Відповідальний секретар:** Рогач Олександр Янович – доктор юридичних наук, професор
- Члени редакційної колегії:**
- Бєдь Віктор Васильович – доктор юридичних наук, професор;
 - Білаш Олександр Володимирович – доктор теології, кандидат юридичних наук, доцент;
 - Гайніш Едіта – доктор права, доктор філософії у сфері права (Словацька Республіка);
 - Громовчук Мирослава Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент;
 - Дрозд Олексій Юрійович – доктор юридичних наук, доцент;
 - Жежихова Мартина – кандидат юридичних наук (Словацька Республіка);
 - Лазур Ярослав Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
 - Лемак Василь Васильович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;
 - Мраз Станіслав – доктор юридичних наук, професор (Словацька Республіка);
 - Рогач Іван – кандидат юридичних наук (Словацька Республіка);
 - Сєврюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
 - Семерак Олександр Созонович – кандидат юридичних наук, професор;
 - Сідак Микола Васильович – доктор юридичних наук, професор;
 - Станіш Пьотр – доктор права, професор (Республіка Польща);
 - Ступник Ярослав Валерійович – кандидат юридичних наук, доцент;
 - Уканов Казбек – доктор юридичних наук, професор (Республіка Казахстан);
 - Фазикош Василь Георгійович – кандидат юридичних наук, професор;
 - Федоренко Владислав Леонідович – доктор юридичних наук, професор;
 - Шекк Олена Олександрівна – кандидат юридичних наук, доцент (Російська Федерація);
 - Ярема Василь Іванович – доктор економічних наук, професор.

Видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з юридичних дисциплін.

Наказ Міністерства освіти і науки України № 463 від 25 квітня 2013 р.

Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща)

*Рекомендовано до опублікування Вченою радою
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 10 від 30.10.2018 року*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА;
ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ**Боднарук Т.В.**ОГЛЯД ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ
УПРАВЛІННЯ ВИБОРЧИМ ПРОЦЕСОМ.....20**Бондар Н.А.**ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ (ПРАВНИЧОЇ) ОСВІТИ
В УКРАЇНІ У 20-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ.....23**Васильченко Н.В., Заїченко О.О.**ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВИХ НОРМ ЗАКОНОПРОЕКТУ
«ПРО ЮРИДИЧНУ (ПРАВНИЧУ) ОСВІТУ І ЗАГАЛЬНИЙ ДОСТУП
ДО ПРАВНИЧОЇ ПРОФЕСІЇ» ВІД 28 ВЕРЕСНЯ 2017 Р. № 7147.....26**Заболотна Н.Я.**ОСОБЛИВОСТІ ФІЛОЛОГІЧНОГО, СИСТЕМНОГО ТА ІСТОРИЧНОГО
СПОСОБІВ ТЛУМАЧЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ.....29**Лісогорова К.М.**ОСНОВНІ РИСИ СИСТЕМИ ОРГАНІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРИРОДИ
В УКРАЇНІ У 1960–1980-Х РОКАХ.....32**Матвєєва Т.О.**СТАНОВЛЕННЯ КОНТИНЕНТАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА
НА ПРИКЛАДІ СТАРОДАВНІХ АФІН І СПАРТИ.....34**Стеценко Н.С.**

ЕВОЛЮЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ЧАС БУРЖУАЗНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ У ФРАНЦІЇ.....43

Толкач А.М.

«ЗОЛОТА П'ЯТІРКА» РИМСЬКИХ ЮРИСТІВ ТА ЇХ ВКЛАД У РОЗВИТОК ЮРИСПРУДЕНЦІЇ.....49

Турчак О.В.СВОБОДА ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ
В ДРУГІЙ РЕЧІ ПОСПОЛИТІЙ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
(ПЕРША ПОЛОВИНА 1920-Х РР.).....52**Харасик Н.О.**ТРУДОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ
В ПЕРІОД НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (1921–1929 рр.).....56**Хаустова М.Г., Юхименко Д.С.**ФОРМА ПРАВЛІННЯ ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ФАКТОРИ,
ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....59**Чернік С.Д.**ГРОМАДЯНСЬКІ ТА ПОЛІТИЧНІ ПРАВА І СВОБОДИ СЕРБІВ, ХОРВАТІВ,
СЛОВЕНЦІВ ЗА ВИДОВДАНСЬКОЮ КОНСТИТУЦІЄЮ 1921 р.....63

РОЗДІЛ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Андрела А.-М.В.

ВПО: КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ ТА НОРМАТИВНІ ПРОГАЛИНИ ЗАКОНІВ.....67

Гамбург І.А., Гамбург С.Л.ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ У РІЗНІ СФЕРИ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ В УКРАЇНІ:
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ.....70**Portnov I.A.**EVOLUTION OF POLITICAL PARTY SYSTEM OF UKRAINE.
A GLANCE AT THE LOCAL ELECTIONS DEVELOPMENTS.....73**Сакір-Молочко Н.В.**

СПОСОБИ РОЗПОДІЛУ МАНДАТІВ У СИСТЕМАХ ПРОПОРЦІЙНОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА.....76

Якимович Я.В.КОНСТИТУЦІЙНЕ ВТІЛЕННЯ АНТРОПОЦЕНТРИЗМУ В ДЕРЖАВНІЙ ВЛАДІ:
ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....79

РОЗДІЛ 3

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС;
СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Ахмач Г.М. МАЛОЗНАЧНІ СПРАВИ: ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ КАСАЦІЙНОГО ПЕРЕГЛЯДУ.....	85
Бондар І.В. СУБ'ЄКТИ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВОВІДНОСИН У ЦИВІЛЬСТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ.....	88
Волкова К.В. МОРСЬКЕ СУДНО ЯК ОБ'ЄКТ РЕЧОВИХ ПРАВ.....	92
Гайдай Ю.В. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИХ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	95
Гнатів О.Б. ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ОБ'ЄКТИ НЕРУХОМОСТІ У ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ ШЛЯХОМ ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРАВ І ОБОВ'ЯЗКІВ ПОКУПЦЯ У РАЗІ ПРОДАЖУ ЧАСТКИ У СПІЛЬНІЙ ЧАСТКОВІЙ ВЛАСНОСТІ.....	98
Дешко Л.М., Велієв Т.Х. огли ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ UBER В УКРАЇНІ.....	101
Заборовський В.В., Манзюк В.В., Стойка А.В. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗПОДІЛУ СУДОВИХ ВИТРАТ ЯК ОДИН ЗІ СКЛАДНИКІВ ПРАВА ДОСТУПУ ДО СУДУ.....	105
Карабін Т.О. ЗМІСТ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО МАЙНА.....	108
Ліщинська В.О. КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ В ЦИВІЛЬНОМУ ОБОРОТІ УКРАЇНИ.....	111
Лобус А. В. ФОРМИ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ СТОРІН ДОГОВОРУ БАНКІВСЬКОГО ВКЛАДУ (ДЕПОЗИТУ).....	113
Моїсеєнко Д.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ШТРАФУ ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	116
Мороз М.В. ЩОДО НІКЧЕМНОСТІ ПРАВОЧИНУ, ЗМІСТ ЯКОГО НЕ ВІДПОВІДАЄ ВИМОГАМ ЗАКОНУ.....	118
Навальєва Н.М. ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ МАЙНА НЕОБІРУНТОВАНИМИ АКТИВАМИ ТА ЙОГО ВИТРЕБУВАННЯ.....	121
Перунова О.М. СПІВВІДНОШЕННЯ ПРИНЦИПУ УСТНОСТІ З ФІКСУВАННЯМ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ПРОЦЕСУАЛЬНІЙ ФОРМІ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....	126
Подвірна О.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНСТИТУТУ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.....	129
Радчук О.П. ОКРЕМІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.....	131
Ребриш Б.Ю., Ребриш А.С. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЕКСПЕРТА З ПИТАНЬ ПРАВА В УКРАЇНІ.....	136
Рязанцев О.Є. ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ СТОРІН ЯК УЧАСНИКІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУ.....	141
Рязанцева Н.О. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ПРОЦЕСУ ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	144
Стефанчук М.О. АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ТА СУМІЖНИХ ПРАВ.....	147

Філінович В.В. ЧИ ЗАВЖДИ КЛІЄНТ ПРАВИЙ: ПИТАННЯ СПОЖИВЧОГО ТЕРОРИЗМУ ТА ЕКСТРЕМІЗМУ.....	150
Чернега В.М. УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ РОЗВІДКИ З КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА У ТРЕТЬОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ.....	152
РОЗДІЛ 4	
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО	
Балан І.Д. ІНСТИТУТ МИТНОГО БРОКЕРА: ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИП ДІЯЛЬНОСТІ.....	156
Галацевич Н.С. АКТУАЛЬНІ СПОСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОРПОРАТИВНИХ КОНФЛІКТІВ.....	158
Добкіна К.Р., Горох С.І. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРІВ ПРО ЗАКУПІВЛЮ.....	161
Долинська М.С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ НОТАРІУСОМ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ НОТАРІАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	163
Доновська М.С., Марченко О.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНО-ПОСЕРЕДНИЦЬКИХ ДОГОВОРІВ В УКРАЇНІ ТА ДЕЯКИХ ЗАКОРДОННИХ КРАЇНАХ.....	166
Кисельов М.Є., Затулко К.А. ДЕРЕГУЛЯЦІЯ СИСТЕМИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ.....	170
Ольховик Л.А., Мураховська В.М. ЗАМІНА ОРЕНДНИХ ВІДНОСИН НА КОНЦЕСІЙНІ В ПОРТАХ УКРАЇНИ.....	173
Пересада Д.С., Вінніченко Т.А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	176
Савчук О.О. ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПОСЛУГ З ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ.....	178
Шахрай К.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ “SQUEEZE-OUT” ТА “SELL-OUT” В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЙСНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	182
Яфонкіна Ю.А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ФІЗИЧНОГО ЗАХИСТУ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.....	185
РОЗДІЛ 5	
ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Єрофєєнко Л.В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ НОРМ У СФЕРІ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	189
Красюк Т.В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА.....	193
Пікалюк С.С. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ КОДИФІКАЦІЇ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	196
РОЗДІЛ 6	
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО	
Багай Н.О. ПОНЯТТЯ ТА ФОРМИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	199
Марич Х.М. ЕЛІМЕНТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	202

Начос Р.Р. ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ.....	206
Папій Т.О. СУЧАСНИЙ СТАН РЕЦИКЛІНГУ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ.....	208
Плодистий В.Я., Промський Є.С. ПІДТРИМКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄС: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	211
Покальчук М.Ю., Каракош Т.С. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОХОЛДИНГІВ В УКРАЇНІ ПОРЯД З ІНШИМИ ТИПАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	215
Слободиська О.А. ЩОДО ПИТАННЯ НАСЛІДКІВ ДІЇ МОРАТОРІЮ НА КУПІВЛЮ-ПРОДАЖ ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	217
Смолярчук Р.Ф. ПРАВОВЕ ПОНЯТТЯ ЛІСУ ЯК ОБ'ЄКТА ОХОРОНИ Й ВИКОРИСТАННЯ В ЮРИДИЧНІЙ ДОКТРИНІ ТА ЗАКОНОДАВСТВІ.....	219
РОЗДІЛ 7	
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
Алфімова І.В. ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА ВИДИ СУДОВОГО ПРЕЦЕДЕНТУ	224
Барньова Д.О., Гаруст Ю.В. ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ.....	227
Берназюк Я.О. ВИДИ СТРОКІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ.....	231
Борищук Ю.С. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ (ІНТЕРНЕТ) КОМЕРЦІЇ.....	235
Будко О.М. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	238
Бурбика В.О. РІВНІ ТА ВИДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ІЗ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ.....	242
Вільчинський О.В. СОЦІАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ АТЕСТАЦІЙНИХ КОМІСІЙ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	245
Гаврік Р.О. ПРАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СПРАВ ЗА УЧАСТЮ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ У СПОРАХ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	248
Гула І.Л. ПРИМУСОВЕ ВИДВОРЕННЯ З УКРАЇНИ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА ЯК ЗАХІД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ.....	252
Жуков С.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУДДІВ.....	256
Жуковська Л.А. ПОНЯТТЯ «КОРУПЦІЯ» У ДОКТРИНІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	258
Заяць Р.Я. УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ТА КООРДИНАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИХ УСТАНОВ МВС УКРАЇНИ.....	261
Іщенко Л.В. ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ У ПОСТСОЦІАЛІСТИЧНИХ ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	264

Колеснікова Л.Г. ПРАВОВА ПРИРОДА ПОДАТКОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ.....	268
Kondratiev A.Yu. HYPOTHESIS, DISPOSITION AND INCENTIVE AS CONSTITUENT ELEMENTS OF THE STRUCTURE OF ADMINISTRATIVE NORM.....	271
Куліш А.М., Фесенко Л.Ю. СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....	274
Кучеренко О.І. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	277
Кучеренко Ю.А. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	280
Лозинський Ю.Р. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ.....	282
Лях В.О. ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ КЕРІВНИКА В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ.....	285
Майфат М.А. ЩОДО ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	288
Майфат М.М. ПРИНЦИПИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	292
Мартиновський В.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ СУБ'ЄКТІВ ДОЗВІЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.....	295
Мартинюк В.В. ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ В УКРАЇНІ.....	298
Марченко В.Б. ПРИЄДНАННЯ ДО ПЛАНУ ВЕРС ТА РОЗВИТОК ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ.....	301
Марченко О.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ В УКРАЇНІ.....	304
Менджул М.В. ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА РОЗПОРЯДЖЕННЯМ МАЙНОМ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	308
Микитченко А.Ю. СТРУКТУРА ТА КОМПЕТЕНЦІЯ МИТНИХ ОРГАНІВ: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ.....	311
Міщук І.В., Алексєйчук О.А. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ПРИТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНЬОГО ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	314
Музика-Стефанчук О.А. СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ (ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД).....	317
Пашковський В.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....	320
Піп'як М.І. МЕДІАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РОЗВИТКУ.....	322
Припутень Д.С. ПРИМУС У СЛУЖБОВОМУ ПРАВІ КРИЗЬ ПРИЗМУ «ПРИМУСОВОЇ ТЕОРІЇ» ГАЛУЗЕЙ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА: ОСОБЛИВОСТІ, ОЗНАКИ.....	325
Провозьон К.О. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ.....	330
Проць І.М. СУСПІЛЬНЕ ТА ДЕРЖАВНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	333
Савенко В.М., Бондаренко О.С. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПОРЯДОК УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АНТИКОРУПЦІЙНИМ БЮРО УКРАЇНИ.....	336

Селюков В.С., Кушніренко Р.О., Константинов Д.В. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ.....	338
Семенець М.А. ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ.....	341
Танасюк А.М. ДІЯЛЬНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ В УКРАЇНІ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	345
Тарнавська І.Я. ОГЛЯД ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ, ЯКА СТОСУЄТЬСЯ РЕФОРМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ.....	347
Тимчишин Т.М. ПРОВАДЖЕННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЇХ ТИПОЛОГІЗАЦІЯ.....	350
Тихомиров О.О. ПРАВОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДЕЛІКТНОСТІ В КОНТЕКСТІ RULE OF LAW CHECKLIST.....	354
Химан Б.Ю., Бондаренко О.С. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАКРІПЛЕННЯ Й РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	357
Цьвок М.С. ПРО ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	361
Шевчук М.В. ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НЕ ЗА ЦІЛЬОВИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ: ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВО-ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ВПЛИВУ.....	363
Ярошенко Д.Ю. ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	367
РОЗДІЛ 8	
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Голобородько Д.І. ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ ЯК СУБ'ЄКТ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	370
Григор'єва М.Є. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДЕЯКИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ВИДІВ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	373
Дубіна І.О. КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ ІЗ ТВАРИНАМИ В УКРАЇНІ.....	376
Євдокімова О.В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ МАКСИМАЛЬНИХ МЕЖ ШТРАФУ ЯК ОСНОВНОГО ВИДУ ПОКАРАННЯ.....	379
Журавська З.В. ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ГУМАНІЗМУ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ ЯК ОДНА З ГАРАНТІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЗАСУДЖЕНИХ.....	382
Казначєєва Д.В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УМОВНО-ДОСТРОКОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ.....	385
Лук'янова Ю.О. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСІБ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО, ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ ЦЬОГО ЗЛОЧИНУ.....	388
Petrakova A.V. THE IMPACT OF THE INTERNET ON A MORAL AND PHYSICAL HEALTH OF CHILDREN.....	391
Ріжко Я.І. ХАРАКТЕРИСТИКА ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	393
Тютюнник М.О. ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ДИТЯЧОЇ ПРОСТИТУЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ЇЙ.....	396

РОЗДІЛ 9**КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА;
СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ****Амеліна А.С.**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ДОКУМЕНТІВ
ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ.....340**Бардигула О.Р., Кушніт В.П.**ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО ТА ПРАЦІВНИКІВ ОПЕРАТИВНОГО ПІДРОЗДІЛУ
ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....403**Бачинський О.В.**ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
ВИКОНАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРУПИ ЧИ ЗЛОЧИННОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....406**Башта І.І.**ОСОБЛИВОСТІ КАТЕГОРІЇ «ЗМАГАЛЬНІСТЬ» У КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....409**Грицюк І.В., Гаврилюк Н.О.**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИЗНАННЯ ДОКАЗІВ
НЕДОПУСТИМИМИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....412**Журок Н.Г.**ІНСТИТУТ ВІДВОДУ ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНА ГАРАНТІЯ
ВСТАНОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОЇ ІСТИНИ СУДОМ.....415**Кушніт В.П.**

ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ОБШУКУ.....419

Лоскутов Т.О.ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПРОЦЕСУАЛЬНУ САМОСТІЙНІСТЬ
ТА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ СЛІДЧОГО.....422**Мулявка Д.Г. Шилє О.О.**

ЗМІСТ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....425

Ромців О.І.ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧОГО З ОПЕРАТИВНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ
З МЕТОЮ ПОДОЛАННЯ ПРОТИДІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ
У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....427**Фурс С.І.**ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ
КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....431**Циганюк Ю.В.**АДВОКАТСЬКА ТАКТИКА ПІД ЧАС ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ
БЕЗ УХВАЛИ СЛІДЧОГО СУДДІ.....435**Циліорик І.І.**ЩОДО ОСНОВНИХ ПОМИЛОК ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....438**РОЗДІЛ 10****СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА****Dronhal A.M.**

INTERNATIONAL COOPERATION OF THE PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE.....441

РОЗДІЛ 11**МІЖНАРОДНЕ ПРАВО****Аббакумова Д.В.**

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ ГОЛОВНИМИ ОРГАНАМИ РАДИ ЄВРОПИ.....444

Бенедик Я.С.РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВІДНОСИН СТОСОВНО ВИКОРИСТАННЯ
ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В РАМКАХ ОКРЕМИХ
МІЖНАРОДНИХ МІЖУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....448

Deshko L.M., Yatsko T.P. INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF THE COOPERATION OF COUNTRIES IN THE SPHERE OF MINERAL RESOURCES MANAGEMENT.....	453
Діброва К.Р. ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ.....	456
Допілка В.О., Кішеневська А.С. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МОРСЬКОГО ПЕРЕВІЗНИКА ЗА НЕВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ІЗ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ У МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ.....	459
Допілка В.О., Маланіч О.М. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ В ПОРТУ.....	462
Дюльгер Г.С. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ НА МОРІ.....	465
Корчак Є.О., Савчук К.Ю. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЖІНКИ. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПОГЛЯД.....	468
Кунцевич М.П., Буртник Т.С. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ З УКРАЇНИ.....	471
Ольховик Л.А., Марущак Л.А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У ЛІНІЙНОМУ СУДНОПЛАВСТВІ ЗА КОНОСАМЕНТОМ.....	475
Ольховик Л.А., Найдьонова А.П. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З НЕЗАКОННИМИ АКТАМИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ МОРСЬКОГО СУДНОПЛАВСТВА.....	478
Плахотнюк Н.В., Савицька К.А. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ.....	482
Свистун Д.С. КАТАЛОНИЯ: ПРОБЛЕМИ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРИЗНАНИЯ.....	486
Ставнічук Г.П. СУТНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО ЗЛОЧИНУ АПАРТЕЇДУ ВІДПОВІДНО ДО ЧИННОГО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	490
Тарасевич Ю.Д. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБМЕЖЕННЯ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	492
РОЗДІЛ 12	
ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	
Олексюк М.М., Орлов С.Ф. ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА ЯК СУКУПНІСТЬ ЗОВНІШНІХ ВИРАЗІВ ПРАВА: ДО ПИТАННЯ ПРО ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЮРИДИЧНО-ПРАВОВИХ КОНФЛІКТІВ.....	495

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Суббот А. Участь громадськості в запобіганні та протидії корупції. Вісн. Нац. акад. прокуратури України. 2014. № 4. С. 56–62.
2. Баштанник В.В. Формування державної антикорупційної політики в умовах модернізації влади. Наук. розвідки з держ. та муніцип. упр. Київ, 2012. Вип. 1. С. 25–34.
3. Циц С.В. Загальнотеоретичний аналіз корупції. Унів. наук. зап. Хмельницький, 2010. Вип. 1. С. 219–224.
4. Андрійко О.Ф., Нагребельний В.П. Проблеми організаційно-правового забезпечення державного управління в Україні. Право України. 2014. №5. С. 115–125.
5. Ярошенко М. Боротьба з корупцією в Україні. Юрид. журн. 2011. № 10. С. 50–51.
6. Усаченко Л.М., Гурієвська В.М. Природа корупції в Україні: суперечності, ризики, проблеми : навч. посіб. / Каб. Міністрів України; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України; Навч.-наук. ін-т післядиплом. освіти. Херсон: Грінв Д.С., 2014. 143 с.

УДК 342.565.4

МЕДІАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ В УКРАЇНІ:
СУЧАСНИЙ СТАН І НАПРЯМИ РОЗВИТКУMEDIATION IN THE ADMINISTRATIVE PROCESS IN UKRAINE:
CURRENT STATE AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT

Піняк М.І.,

кандидат юридичних наук,

старший викладач кафедри права факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного університету

У статті розглядається сучасний стан правового регулювання медіації в Україні. Аналізується зарубіжний досвід у сфері медіації. Зроблено висновок щодо перспективи законодавчого врегулювання медіації. Запропоновано напрями розвитку медіації в Україні.

Ключові слова: медіація, адміністративний процес, судочинство, реформа, зарубіжний досвід.

В статье рассматривается современное состояние правового регулирования медиации в Украине. Анализируется зарубежный опыт в сфере медиации. Сделан вывод о перспективах законодательного урегулирования медиации. Предложены направления развития медиации в Украине.

Ключевые слова: медиация, административный процесс, судопроизводство, реформа, зарубежный опыт.

The article discusses the current state of the legal regulation of mediation in Ukraine. Analyzed foreign experience in the field of mediation. The conclusion is made about the prospects for a legislative settlement of mediation. Proposed directions for the development of mediation in Ukraine.

Key words: mediation, administrative process, legal proceedings, reform, foreign experience.

Сьогодні Україна перебуває в активній фазі проведення реформ. Порядком денний цих процесів передбачений Угодою про асоціацію України з Євросоюзом та іншими зобов'язаннями, які на себе взяла наша держава перед західними партнерами. Однією з найбільш важливих реформ, які повинна провести Україна, є судова, у рамках цієї реформи, окрім запровадження ефективної й прозорої системи судоустрою, також розглядається можливість запуску системи альтернативного вирішення правових спорів у адміністративній сфері.

Значна кількість науковців досліджувала різні аспекти медіації як способу альтернативного вирішення спорів в адміністративній сфері. Однак сьогодні залишається досить не обґрунтованим напрям подальшого розвитку медіації в Україні. Цю проблему в наукових працях вивчали такі науковці, як В. Балух, Г. Гончарова, М. Дякович, О. Кармаза, В. Комаров, С. Кузьменко, Д. Кущерець, А. Лиско, Н. Мазаракі, О. Муза, Ю. Притика, В. Свириденко та інші.

Метою статті є дослідження сучасного стану впровадження медіації в Україні та розгляд напрямів розвитку цього способу врегулювання правових спорів.

Ні для кого не секрет, що в конфлікті, особливо між близькими людьми, немає ні переможця, ні переможеного, найкращим виходом із конфліктної ситуації є тільки примирення. Проте, на жаль, національний механізм захисту прав людини нині не спроможний забезпечити такий фінал для тих правових спорів, що виникають у сучасному суспільстві. Сьогодні в Україні, як і в більшості країн СНД,

провідною є судова форма захисту, в основу якої покладено змагальний процес. За таких обставин справу в суді виграє не той, хто правий у спорі, а той, у кого більше можливостей надати необхідні докази. І навіть у випадку, коли суд приймає законне й обґрунтоване рішення в установлені законом строки, правовий спір між сторонами не вичерпується, про що свідчать численні проблеми, пов'язані з виконанням судових рішень [1, с. 182]. Альтернативне вирішення правових спорів – це сукупність прийомів і методів позасудового врегулювання справ, у результаті застосування яких сторони, що сперечаються, укладають взаємоприйнятну угоду. У всьому світі існує практика застосування способів альтернативного вирішення правових конфліктів, які використовуються не тільки як альтернатива офіційному правосуддю, а і як складовий елемент судового провадження [1, с. 182]. Невипадково Спільною програмою Європейського Союзу та Ради Європи «Прозорість та ефективність судової системи України» вживається низка заходів щодо впровадження в систему судочинства України одного зі способів альтернативних методів вирішення спорів – медіації. Так, зокрема, із цією метою у квітні 2009 р. експерти Ради Європи визначили чотири пілотні суди: Вінницький окружний адміністративний суд, Донецький апеляційний адміністративний суд, Івано-Франківський міський суд, Білоцерківський міськрайонний суд Київської області – для проведення експерименту щодо застосування медіації під час розгляду адміністративних, господарських і цивільних справ, справ у судах України [1, с. 182; 2]. Прийняття 3 листопада 2016 р. Вер-

ховною Радою України за основу Проекту Закону України «Про медіацію» за реєстраційним № 3665 (далі – Проект ЗУ) є важливим кроком у становленні й розвитку інституту медіації в Україні [1]. Аналіз іноземного законодавства у сфері медіації свідчить, що, наприклад, у країнах Європи закони про медіацію прийнято наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Зокрема, у Румунії прийнято Закон «Про медіацію та організацію професії медіатора», у Литві – Закон «Про медіацію в цивільних спорах», у Німеччині – Закон «Про підтримку медіації та інших форм позасудового врегулювання конфліктів», у Болгарії, Білорусі та Казахстані – закони про медіацію, в Австралії – Акт про медіацію, розділ VI Цивільно-процесуального кодексу Франції містить ст. ст. 131-1–131-15, спрямовані на врегулювання відносин медіації. Європейським Союзом прийнято Директиву 2008/52/ЄС «Про деякі аспекти медіації в цивільних і комерційних справах». Крім того, необхідність запровадження в країні інституту медіації підтверджується Типовим законом ЮНСТРАЛ «Про міжнародну комерційну примирювальну процедуру» тощо [3, с. 24].

Медіація (від лат. *mediatio*) – переговорний процес, що здійснюється за допомогою незалежного нейтрального кваліфікованого посередника – медіатора, який допомагає сторонам спору проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб вони змогли самостійно обрати той спосіб вирішення суперечки, що відповідатиме інтересам обох сторін. При цьому медіатор не приймає рішення за сторони конфлікту, а лише сприяє останнім у пошуку взаємовигідного рішення й оформленні його документально (медіаційною угодою) [1, с. 182]. Щодо того, як саме запроваджувати медіацію в національній механізмі захисту, то в Україні із цього приводу домінують дві концепції. Концепція судової медіації, відповідно до якої остання повинна стати складовим елементом процесуальної процедури. Цю ідею впроваджує в життя згадана вище програма «Прозорість та ефективність судової системи України» [1, с. 182].

Натомість представники другої концепції стверджують, що медіація повинна бути автономним способом вирішення правових спорів і за прикладом третейського судочинства функціонувати паралельно із судовим процесом, а в ідеалі – передувати йому. Такий задум покладено в основу діяльності медіаторних груп, які вже функціонують на території України [1, с. 182].

Також цікавим з огляду запровадження в Україні є позитивний зарубіжний досвід у сфері застосування медіації в податкових спорах.

Варто зазначити, що процедура медіації в податкових справах уже давно використовується в багатьох країнах світу, зокрема в Німеччині, Бельгії, США, Великобританії, Нідерландах та інших країнах. Наприклад, у Норвегії будь-які судові спори за участі держави повинні відбуватися відповідно до положень Закону щодо медіації. Податкова служба, яка прийняла рішення, виступає як сторона в розгляді справи від імені держави. Міністерство може видавати інструкції, що стосуються ролі сторони, яка бере участь у розгляді від імені держави, в принципі й в окремих випадках може взяти на себе роль сторони чи передати її іншому податковому органу. Сторони можуть домовитися про те, хто буде виступати як медіатор. На прохання сторін Окружний суд повинен призначити одного з медіаторів суду. Сторони беруть участь у позасудовій медіації особисто або можуть бути представлені особою, уповноваженою на укладання мирової угоди. Медіатор повинен дотримуватися угоди сторін про порядок проведення позасудової медіації. Якщо угода про процедуру відсутня, медіатор визначає її спільно зі сторонами. Медіатор має діяти неупереджено і сприяти мирному врегулюванню. Судова медіація повинна проходити не під час судового засідання. Судовий медіатор визначає порядок, якому необхідно слідувати в обговоренні зі сторонами. Він має визначити, які докази повинні бути представлені

на судовій медіації. Докази не мають бути представлені без згоди сторін і будь-якої третьої сторони, якою докази можуть бути надані. Якщо не обумовлено інше, сторони несуть відповідальність за винагороду в рівних частинах. Суд може визначати гонорар медіатора, якщо призначено судову медіацію [4, с. 76–77]. У Німеччині, яка почала експеримент з запровадження медіації в судах (у т. ч. й адміністративних) у 2000 р., спочатку було задіяно шість земель. У липні 2012 р. законодавець імплементував Директиву ЄС 2008/52/ЄWG у національне законодавство і прийняв Закон про сприяння медіації та іншим методам врегулювання спорів, який передбачає стандартну позасудову й судову медіацію [5]. Першим кроком є протест до інстанції, яка прийняла рішення, протягом одного місяця з моменту повідомлення. Ця інстанція намагається вирішити проблему в неофіційному порядку, відкрито обговорити справу з платником податків. 60–90% протестів зникають у результаті цієї дискусії. Коли справа не вирішується в цій секції, вона направляє справу безпосередньо до апеляційної інстанції, що перебуває на тому самому ієрархічному рівні, що й інші підрозділи Податкової служби, і чия єдина функція полягає в розгляді апеляційних скарг. Судові процедури в принципі можливі, тільки якщо платник податків спочатку вичерпав позасудові варіанти [6, с. 203].

Аналізуючи використання процедури посередництва для врегулювання спорів в адміністративних справах, німецькі фахівці з медіації доходять висновку, що для проведення процедури посередництва підходять адміністративні спори з такими характеристиками:

- якщо між сторонами можливе продовження взаємин, наприклад, між власниками сусідніх земельних учасників;
- наявність проблем комунікації учасників конфлікту;
- якщо адміністративний орган має свободу вибору у вигляді альтернативи санкцій;
- якщо обставини конфлікту не підлягають розголошенню.

У свою чергу, у рамках процедури посередництва не можуть бути врегульовані конфлікти, що характеризуються такими ознаками:

- правопорушення може тягти кримінальне покарання;
- мета судового процесу спрямована виключно на вирішення будь-якої правової проблеми;
- конфлікт можна вирішити тільки шляхом процедури доказування [6, с. 203; 7].

Аналогічні підходи до застосування медіації сформовані також і в Нідерландах. Незважаючи на те що в цій країні використанням процедур медіації під час урегулювання податкових спорів зайнялися відносно недавно (у 2004 р.), цей досвід можна розцінювати як досить переконливий. Така практика дала змогу значно зменшити загальну кількість судових розглядів з «податкової тематики» [6, с. 204].

У Нідерландах основною перешкодою для проведення медіації є кримінальна караність діяння. Також голландські судові медіатори вказують, що перешкодою для медіації є складні випадки, за якими ще не було ніколи судових рішень на користь тієї чи іншої сторони, тобто безпрецедентні суперечки [6, с. 204].

За практикою голландських судів, медіацію можна застосовувати в будь-якій фазі конфлікту, тобто коли не було ще ніяких вимог, а тільки почалася процедура дослідження, перевірки з боку адміністративних органів щодо конкретних осіб. Цю саму думку підтримують німецькі медіатори [6, с. 204].

Стосовно організації проведення медіації в адміністративних спорах із суб'єктом владних повноважень більш прийнятною формою є судова медіація – медіація, інтегрована в судову систему країни. Цю медіацію проводить спеціально підготовлений суддя, як, наприклад, у Німеччині, Бельгії, Норвегії, Словенії, або незалежний медіатор, як у Польщі [6, с. 204].

До основних концепцій розвитку інституту медіації в іноземних країнах та в Україні належить формування складу медіаторів. Відтак у тексті законів іноземних країн, а також у Проекті ЗУ особлива увага приділена деталізації критеріїв допуску до професії медіатора. Звертаємо увагу також на те, що іноземне законодавство передбачає здійснення повноважень медіатора на професійній і непрофесійній основі [3, с. 26]. Так, наприклад, в Австрії професійним медіатором може бути особа, яка досягла 28 років, має встановлену законом професійну кваліфікацію, заслуговує на довіру й уклала договір страхування цивільної відповідальності. В Албанії медіатором може бути особа, яка має диплом про отримання університетської освіти, досягла 25 років, закінчила курси професійної підготовки, має ліцензію, зареєстрована в реєстрі медіаторів і щодо неї відсутній обвинувальний вирок за вчинення умисного злочину. У Казахстані, щоб бути професійним медіатором, необхідно мати вищу освіту, досягти 25 років, закінчити курси професійної підготовки, бути включеним у реєстр професійних медіаторів; на непрофесійній основі можуть здійснювати діяльність медіатора особи, які досягли 40 років і дані про яких унесені в реєстр непрофесійних медіаторів. У Росії на непрофесійній основі повноваження медіатора можуть здійснювати особи з 18 років, які мають повну цивільну дієздатність і не мають судимості, а на професійній основі – особи з 25 років, які мають вищу освіту й отримали додаткову професійну освіту у сфері медіації. Натомість законодавство деяких країн не встановлює вимогу щодо досягнення особою певного віку. Наприклад, за ст. 8 Закону Болгарії «Про медіацію», медіатором може бути будь-яка активна особа, яка не була засуджена за злочин і зарахована до Єдиного реєстру медіаторів [3, с. 26–27].

Відповідно до іноземного законодавства та Проекту ЗУ, медіатором є фізична особа. Натомість існують винятки. Так, згідно зі ст. 131-4 Цивільно-процесуального кодексу Франції, суд може призначити медіатором фізичну особу або некомерційну організацію, вимоги до яких установлені в ст. ст. 131-4 та 131-5 Цивільно-процесуального кодексу Франції. Крім того, законодавство країн, які входять до Європейського Союзу, містить норми про надання доступу до професії медіатора іноземцям – громадянам країн Європейського Союзу, які мають документ про кваліфікацію медіатора, отриманий в одній із держав, що входять до Європейського Союзу, за умов, установлених у законі. Також окремо в тексті закону передбачено вимоги до громадян третіх держав, які закінчили навчальні курси для медіаторів за кордоном або отримали кваліфікацію медіатора за кордоном і бажають бути медіатором у цих країнах (наприклад, ст. 8 Закону Румунії «Про медіацію та організацію професії медіатора») [3, с. 27].

Стаття 16 Проекту ЗУ також передбачає вимоги до осіб, які мають бажання бути медіатором. Зокрема, медіатором може бути фізична особа, яка досягла 25 років, має вищу чи професійно-технічну освіту і пройшла професійне навчання медіації, що має включати 90 академічних годин початкового навчання, у тому числі не менше ніж 45 академічних годин навчання практичних навичок. Проаналізувавши текст Проекту ЗУ, вважаємо, що вимоги до особи медіатора потребують уточнення. Так, порядок проходження навчання може встановлюватись Міністерством юстиції України. Крім того, з огляду на те що особа повинна отримати комплекс знань щодо ведення переговорів, знань у сфері психології, конфліктології, права тощо, кількість годин навчання потребує збільшення. Наприклад, в Австрії теоретична частина курсів становить 200 годин, а практична – 100 годин. Кількість годин може бути збільшена залежно від сфери медіації (відповідно, 300 та 200 годин). При цьому кожні 5 років медіатор має відвідувати курси з медіації та надавати докази їх проходження [3, с. 27]. Добровільну медіацію як альтернативний спосіб можна запровадити й без зміни чинного законодавства на рівні законів. Для цього достатньо видати відомчий нормативний акт Державною фіскальною

службою і створити медіаційні центри при кожному територіальному органі державної фіскальної служби, запровадивши туди під наглядом громадськості відомих фахівців, які користуються повагою бізнесу й державних структур, а також створивши відкриті списки фахівців-медіаторів, яких сторони могли б обирати на власний розсуд. Для цього достатньо наказом Голови Державної фіскальної служби змінити процедури й регламенти адміністративного розгляду скарг фіскальними органами [4, с. 76]. Сьогодні необхідно запозичити згаданий досвід розвинених країн і запровадити обов'язкову досудову медіацію. Хоча це вже можливо лише за умов зміни відповідних процесуальних кодексів і законів, з метою запровадження процедури досудової медіації в податкових і митних спорах між платниками податків та органами Державної фіскальної служби України. Уведення такої процедури дало б можливість зменшити кількість податкових і митних спорів, які направляються в суди, що зменшило б навантаження на суди, збільшило кількість надходжень до бюджету за рахунок податків, які сплачуються в результаті досягнення примирення, і знизило тиск на бізнес, під час винесення податкових повідомлень – рішень органами Державної фіскальної служби [4, с. 76].

З огляду на те що сьогодні в Україні немає законодавчого закріплення медіації в системі адміністративного судочинства, можна скористатись іншим шляхом і розглянути медіацію як частину адміністративної діяльності судів. При цьому також варто розглядати декілька варіантів. Перший – медіатором виступає спеціально підготовлений працівник апарату суду. У такому разі медіація загалом є не частиною судочинства, а лише частиною «документообігу». Ми бачимо можливість реалізації такого підходу шляхом збільшення штатної чисельності працівників апарату суду у відповідному співвідношенні з кількістю суддів і з урахуванням роботи спеціалізованих колегій із розгляду справ, а також шляхом розвитку цієї компетенції спеціаліста-медіатора. Другий варіант – здійснення медіації суддею, наділеним адміністративними повноваженнями (саме в межах адміністративної діяльності судді), який при цьому звільнений від обов'язку здійснювати судочинство в цій адміністративній справі [8, с. 116].

Цікавим є досвід Канади у сфері медіації. У цій країні суддя-посередник (медіатор) може відмовитись від застосування процедури досудового врегулювання адміністративних спорів у таких випадках: якщо він не бачить перспектив застосування процедури досудового врегулювання адміністративних спорів, оскільки характер спору свідчить про неможливість узгодження позицій сторін; якщо він усвідомлює, що одна зі сторін затягує час або використовує процедуру досудового врегулювання спорів недобросовісно (з метою з'ясування позиції іншої сторони, отримання інформації про наявні докази, які потім використає в судовому засіданні) [9].

На нашу думку, запровадження медіації в адміністративному процесі в Україні однозначно необхідне. Здійснити це потрібно законодавчим закріпленням інституту медіації і створенням спеціальних навчальних установ для підготовки високопрофесійних медіаторів. Водночас здійснити зазначену реформу необхідно з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду та висновків міжнародних експертів. Доцільно надати медіаторам право в адміністративному процесі в Україні розглядати спори з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження та звільнення. Також до відання медіаторів необхідно зарахувати спори з приводу оскарження правових актів індивідуальної дії чи бездіяльності органів місцевого самоврядування. Усі адміністративні справи щодо спорів фізичних осіб із суб'єктами владним повноважень з приводу обчислення та перерахунку пенсійних виплат також необхідно зарахувати до підвідомчості медіації. Загалом зазначена проблематика потребує подальшого наукового дослідження дисертаційного масштабу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Впровадження медіації у судовий процес як складова наближення законодавства України до Європейських стандартів. Приватне право і підприємництво: збірник наукових праць / редкол.: О.Д. Крупчан (гол. ред.) та ін. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва Національної академії правових наук України, 2011. Вип. 10. С. 181–185.
2. Матеріали Семінару з питань передання справ для проведення медіації для суддів пілотних судів України 8–9 квітня 2010 року. Київ, 2010. 36 с.
3. Кармаза О. Інститут медіації: основні концепції розвитку. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 2. С. 24–28.
4. Голоядова Т.О. Необхідність законодавчого запровадження медіації для вирішення податкових спорів в Україні. Молодий вчений. 2016. № 8. С. 74–78.
5. Дендорфер Р. Медиация в Германии: структура, особенности и современное состояние. Коммерческая медиация: теория и практика: сборник статей / под ред. С.К. Загайновой, В.О. Аболонина. Москва: Инфо-ропик Медиа, 2012. С. 1–27.
6. Красіловська З.В. Умови застосування медіації для врегулювання спорів із органами публічної влади: вітчизняний та зарубіжний аспекти. Теорія та практика державного управління: збірник наукових праць / редкол.: О.Ю. Амосов (голов. ред.) та ін. Харків: Вид-во ХарРІДУ НАДУ «Магістр», 2015. Вип. 4 (51). С. 200–207.
7. Єрьоменко Г., Заїченко А. Податкова медіація: досвід і перспективи впровадження. Юрист & Закон. 2014. № 25.
8. Боженко Н. Удосконалення адміністративно-правового забезпечення медіації в адміністративному судочинстві. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 9. С. 116–119.
9. Аргіс Дж. Довідник з питань врегулювання судових спорів за допомогою судді (для канадських суддів та адвокатів). URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-4/10govkpu.pdf>.

УДК 35.078.18:34.018:001.82

ПРИМУС У СЛУЖБОВОМУ ПРАВІ КРИЗЬ ПРИЗМУ «ПРИМУСОВОЇ ТЕОРІЇ» ГАЛУЗЕЙ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА: ОСОБЛИВОСТІ, ОЗНАКИ

COERCION IN CIVIL SERVICE LAW THROUGH THE PRISM OF “COERCIVE THEORY” OF PUBLIC LAW BRANCHES: PECULIARITIES, FEATURES

Припутень Д.С.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових дисциплін та адміністрування
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Предметом статті є проблеми теоретичного осмислення специфічних ознак примусу в службовому праві. Розглядаються авторські позиції щодо понять «конституційно-правовий примус», «фінансово-правовий примус», «кримінально-правовий примус», «адміністративно-правовий примус». З огляду на специфіку службового права основна увага приділяється адміністративно-правовому примусу. Основний висновок, який зроблений за підсумками дослідження, полягає в тому, що примус у службовому праві є складовою частиною адміністративного примусу. З огляду на це пропонується перелік його специфічних ознак.

Ключові слова: примус, службове право, конституційно-правовий примус, кримінально-правовий примус, фінансово-правовий примус, адміністративно-правовий примус.

Предметом статьи являются проблемы теоретического осмысления специфических признаков принуждения в служебном праве. Рассматриваются авторские позиции относительно понятий «конституционно-правовое принуждение», «финансово-правовое принуждение», «уголовно-правовое принуждение», «административно-правовое принуждение». Учитывая специфику служебного права, основное внимание уделяется административно-правовому принуждению. Основной вывод, который сделан по итогам исследования, состоит в том, что принуждение в служебном праве является составной частью административного принуждения. Исходя из этого, предлагается перечень его специфических признаков.

Ключевые слова: принуждение, служебное право, конституционно-правовое принуждение, уголовно-правовое принуждение, финансово-правовое принуждение, административно-правовое принуждение.

The subject of the article are problems of theoretical comprehension of specific signs of coercion in the service law. Author's positions on the concepts “constitutional and legal coercion”, “financial and legal coercion”, “criminal coercion”, “administrative and legal coercion” are considered. Taking into account the specificity of the service law, the main attention is paid to administrative and legal coercion. The main conclusion drawn from the results of the study is that coercion in the service law is an integral part of administrative coercion. Proceeding from this, a list of its specific features is proposed.

Key words: coercion, state coercion, administrative coercion, service law, coercion in the civil service law.

Унаслідок актуалізації доктринальних досліджень правового примусу варто наголосити на посиленні уваги вчених-юристів до формування «теорії примусу» в галузевих юридичних дослідженнях (причому на сучасному етапі розвитку правової науки зазначене характерне не лише для традиційних доктринальних розробок адміністративно-правової та кримінально-правової науки, а й для сучасних напрацювань галузей приватного права), серед яких – дисертаційні дослідження О. Юрченко «Право на захист та способи захисту охоронювального законом інтересу в цивільному праві» (2004 р.); С. Сидорова «Питання застосування заходів цивільно-правової та сімейно-

правової відповідальності в сімейному праві» (2007 р.); М. Мирошник «Примус у російському цивільному праві» (2016 р.); Р. Березнева «Примус у цивільному праві» (2017 р.) (учений зосереджує увагу на правовій природі примусу в цивільному праві Республіки Білорусь) та ін. Зважаючи на специфіку предмета службового права України, його похідний характер від адміністративного права (належність якого до галузей публічно-правового блоку є доведеним науковим фактом), коротко зупинимося на аналізі основних точок зору щодо «примусової теорії», сформованих у сучасних галузях публічного права. При цьому, з огляду на складність, комплексність самого службово-